

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO A TOXIKOLÓGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá všeobecnou zdravotníckou prevenciou zmien zdravia súvisiacich s prácou, sledovaním a hodnotením vzťahu medzi pracovnými podmienkami a zdravím, expozíciou faktorom práce a pracovného prostredia s osobitným zameraním na chemické, fyzikálne a biologické faktory, na odhad, hodnotenie, usmerňovanie a komunikáciu profesionálnych zdravotných rizík, na rozvoj a podporu zdravia zamestnancov a na výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti zdravia pri práci.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej tri roky.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na špecializáciu v špecializačnom odbore verejné zdravotníctvo, všeobecné lekárstvo alebo vnútorné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka Rozsah	teoretických	1 vedomostí
<ol style="list-style-type: none">1. charakteristika fyzikálnych, chemických a biologických faktorov pracovného prostredia, spôsob ich prenosu alebo vstupu do organizmu,2. metabolizmus chemických látok,3. mechanizmus pôsobenia faktorov pracovného prostredia a ich účinky na zdravie zamestnancov,4. metódy stanovenia a merania veľkosti expozície, biologické expozičné testy, vzťah medzi veľkosťou expozície a dávkou, expozičné limity,5. fyziologické základy svalovej práce,6. typy svalovej práce (dynamická, statická),7. pracovné polohy,8. odozva jednotlivých orgánov a organizmu na svalovú prácu,9. metodika stanovenia a hodnotenia fyzickej záťaže,10. možné zdravotné dôsledky neprimeranej fyzickej záťaže,11. zásady správnej manipulácie s bremenami,12. zásady optimalizácie práce žien, mladistvých, znevýhodnených skupín zamestnancov,13. hodnotenie práce na zmeny, nočnej práce, režimu práce a odpočinku,14. neurofyziologické základy psychickej pracovnej záťaže,15. možné zdravotné dôsledky neprimeranej psychickej pracovnej záťaže,16. fyziologické limity,17. ergonomické zásady úpravy pracovných miest,18. biologické rytmy,19. charakteristika pracovných podmienok ako podklad na posudzovanie podozrení na chorobu z povolania a iných poškodení zdravia z práce,20. opatrenia na ochranu a podporu zdravia zamestnancov,21. legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci a súvisiace právne predpisy a ich praktické používanie,22. súvisiaca problematika v oblasti bezpečnosti práce (napr. ochranné a preventívne služby, rekondičné pobyty, pracovné úrazy, osobné ochranné pracovné prostriedky, zakázané práce tehotným ženám, matkám do 9. mesiaca po pôrode, dojčiacim ženám a mladistvým),23. choroby z povolania, ohrozenie chorobou z povolania, posudzovanie chorôb z povolania, etiológia, patogenéza, klinický obraz, systém zisťovania, diferenciálna diagnostika, liečba, posudzovanie a princípy navrhovania eventuálneho odškodnenia a ďalšieho sledovania poškodení zdravia pri práci,24. prešetrovanie pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania,25. teoretické princípy klinickej diagnostiky a terapie v oblasti internej medicíny,26. teoretické princípy pomocných vyšetrovacích metód a ich indikácie pri diagnostike chorôb z povolania,27. teoretické základy vplyvu práce na zdravie osôb a spôsoby hodnotenia ich schopnosti vykonávať danú prácu (posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu, lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci),28. lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci, ich náplň a vykonávanie,29. princípy a postupy pri návrhoch odškodňovania chorôb z povolania,30. metódy hodnotenia zdravotného rizika pri práci, kategorizácia prác z hľadiska zdravotného rizika a určovanie rizikových prác,31. základné metódy merania a hodnotenia fyzikálnych faktorov v pracovnom prostredí (hluk, vibrácie, elektromagnetické pole, laserové žiarenie, ultrafialové žiarenie, infračervené žiarenie, faktory tepelno-vlhkostnej mikroklimy, osvetlenie), chemických faktorov v pracovnom ovzduší a v biologickom materiáli (biologické expozičné testy),32. problematika odozvy organizmu na tepelnú záťaž, problematika práce v horúcom prostredí, v chlade,33. metódy merania a hodnotenia fyzickej záťaže, záťaže teplom a chladom,34. metódy hodnotenia psychickej pracovnej záťaže,35. metódy výchovy k zdraviu a schopnosť ich prakticky využívať v oblasti ochrany a podpory zdravia zamestnancov,36. základné znalosti bioštatistiky a informatiky a schopnosť ich aplikovať v oblasti ochrany zdravia zamestnancov,37. epidemiologické metódy a ich aplikácia v oblasti epidemiológie profesionálnych zmien zdravia,38. problematika práce so zobrazovacími jednotkami,39. metódy komunikácie, riadeného pohovoru a dotazníkové metódy,40. právne predpisy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti,41. princípy prvej pomoci pri náhlych stavoch poškodenia zdravia,42. spolupráca orgánov verejného zdravotníctva s orgánmi inšpekcie práce a ďalšími orgánmi dozoru.		

Oddiel

A. Minimálny počet výkonov

1.	posúdenie pracovísk a pracovných činností na základe pozorovania (priestorové usporiadanie pracoviska, vetranie, vykurovanie, osvetlenie, zariadenia na osobnú hygienu a iné požiadavky na pracovisko)	10 výkonov
2.	vypracovanie časovej snímky práce pre profesie	10
3.	príprava požiadaviek na odber vzoriek z pracovného prostredia na účel objektivizácie (merania) chemických faktorov	5 pracovísk
4.	príprava požiadaviek na odber vzoriek z pracovného prostredia na účel objektivizácie (merania) chemických faktorov, pevných aerosólov vrátane azbestu	5 pracovísk, z toho 1 pracovisko s výskytom azbestu
5.	príprava požiadaviek na odber vzoriek biologického materiálu na účel hodnotenia profesionálnej expozície vybraným chemickým faktorom	5 profesií
6.	príprava požiadaviek na objektivizáciu (meranie) hluku za účelom hodnotenia profesionálnej expozície	10 profesií
7.	príprava požiadaviek na objektivizáciu (meranie) vibrácií prenášaných na ruky a na celé telo za účelom hodnotenia profesionálnej expozície	2 profesie - vibrácie prenášané na ruky 2 profesie - vibrácie prenášané na celé telo
8.	príprava požiadaviek na objektivizáciu (meranie) osvetlenia	5 pracovísk, z toho 3 pracovné miesta
9.	hodnotenie energetického výdaja pri práci	5
10.	posúdenie ergonómického riešenia pracovného miesta	3
11.	vypracovanie návrhu posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika a plánu riadenia rizika pre prácu s expozíciou chemickým faktorom	5, z toho 2 s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi
12.	vypracovanie návrhu posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika a plánu riadenia rizika pre prácu s expozíciou biologickým faktorom	2
13.	vypracovanie návrhu posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika a plánu riadenia rizika pre prácu s expozíciou fyzikálnym faktorom (hluk, vibrácie, elektromagnetické pole, umelé optické žiarenie)	5
14.	vypracovanie návrhu posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika a plánu riadenia rizika pre prácu so záťažou teplom alebo chladom	2
15.	vypracovanie návrhu posúdenia psychickej pracovnej záťaže	2
16.	vypracovanie návrhu prevádzkového poriadku pre pracoviská s nebezpečnými chemickými faktormi	2, z toho 1 pre pracovisko s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi
17.	vypracovanie návrhu prevádzkového poriadku pre pracoviská s biologickými faktormi	2 pre pracoviská s biologickými faktormi
18.	vypracovanie návrhu prevádzkového poriadku pre pracovisko s fyzikálnymi faktormi (hluk, vibrácie, elektromagnetické pole, umelé optické žiarenie)	3
19.	vypracovanie stanoviska k výkonu práce tehotnej zamestnankyne	2
20.	vypracovanie návrhu odborného stanoviska z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania	10, z toho: a) ochorenia z DNJZ b) poškodenie sluchu z hluku c) poškodenie zdravia chemickými faktormi d) ochorenie z vibrácií e) kožné choroby f) prenosné ochorenie g) ochorenie alergického pôvodu h) poškodenie chrčtice
21.	vypracovanie intervenčného programu na ochranu a podporu zdravia zamestnancov	3
22.	kompletné samostatné vypracovanie pracovno-lekárskeho chorobopisu, diagnostického postupu, návrhu diagnostického záveru, liečby, pracovno-lekárskeho posúdenia pri ambulantnom vyšetrení	5
23.	odber pracovno-lekárskej anamnézy	10
24.	fyzikálne vyšetrenie osôb s pracovno-lekárskeým zameraním	10
25.	vyhotovenie epikrízy vyšetovaných osôb s pracovno-lekárskeým zameraním	5
26.	vypracovanie záverov ambulantného pracovno-lekárskeho vyšetrenia osôb	5

27.	vypracovanie návrhu opatrení a odporúčaní na ochranu pred pôsobením škodlivých faktorov z práce na vyšetrovaného zamestnanca	15
28.	vypracovanie stanoviska pre zamestnávateľa k ďalšiemu zaradeniu zamestnanca do práce, resp. preradeniu na inú prácu na základe záveru lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na prácu	5
29.	lekárske výkony a postupy zamerané na zistenie kontraindikácie na vykonávanie určitej práce a na včasné zistenie poškodenia zdravia pri práci	15
30.	praktické vykonanie a vyhodnotenie skúšky šepotom so zameraním na zistenie straty sluchu	5
31.	praktická schopnosť samostatného orientačného vyšetrenia a vyhodnotenia zrakovej ostrosti pomocou optotypov	5

A.1 Asistencia pri výkone:

1.	vypracovaní návrhov diagnostického záveru, liečby, pracovno-lekárskeho posúdenia pri nemocničnom vyšetrení	10
2.	vykonaní expozičných, reexpozičných alebo eliminačných testov na škodlivý faktor z pracovného prostredia	5
3.	vykonaní ergometrického testu celkovej výkonnosti	5
4.	vykonaní hodnotenia audiometrického testu so zameraním na zistenie straty sluchu z hluku	10
5.	hodnotení neinvazívneho testu krvného prietoku hornými končatinami	5
6.	vykonaní a vyhodnotení chladového testu	10
7.	vyhodnotení testov na klinickú diagnostiku akútnych otráv	5
8.	vyhodnotení testov na klinickú diagnostiku chronických otráv	5
9.	vykonaní a vyhodnotení pokojového spirometrického vyšetrenia	5
10.	vyhodnotení pneumokonióz podľa rádiogramu ILO klasifikácie	10
11.	vypracovaní klinického vyhodnotenia (epikrízy) exogénneho poškodenia orgánov alebo systémov z hľadiska pôsobenia škodlivín z práce a pracovného prostredia, ktorým je pacient vystavený	10
12.	vypracovaní správy o podozrení na chorobu z povolania ako podkladu na rokovanie regionálnej alebo celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania; praktická realizácia výkonov spojených s prípravou lekárskeho posudku o uznaní choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania, hlásením a evidenciou choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania, návrhom na odškodnenie choroby z povolania	10

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie:

- osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
- verbálna a neverbálna komunikácia,
- asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia v trvaní 36 mesiacov, z toho		
1.	na pracovisku preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie orgánu verejného zdravotníctva	12 mesiacov
2.	na pracovisku klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie	6 mesiacov
3.	na pracovisku pracovnej zdravotnej služby	3 mesiace